

ชื่อเรื่อง : การพัฒนาองค์กรสตรีอำเภอวาปีปทุมโดยกระบวนการมีส่วนร่วม

ผู้วิจัย : นางสาวศศิ ศิริรัตนดีจรัส **ปริญญา ศศ.ม. (ยุทธศาสตร์การพัฒนา)**

กรรมการที่ปรึกษา : ผศ. ดร.เอนก ศิลปนิลมาลย์ **ประธานกรรมการ**
ผศ. ดร.เกรียงศักดิ์ ไพรวรรณ **กรรมการ**
ผศ.ไพศาล เอกะกุล **กรรมการ**

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม 2549

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อหารูปแบบแนวทางในการพัฒนาองค์กรสตรีอำเภอวาปีปทุมโดยกระบวนการมีส่วนร่วม และเพื่อวางแผนปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมที่สอดคล้องกับบทบาทหน้าที่และเหมาะสมกับศักยภาพองค์กร โดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research : PAR) การวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษาจากประชากรประกอบด้วย คณะกรรมการพัฒนาสตรีระดับอำเภอ และตัวแทนคณะกรรมการชมรมสตรีรวมทั้งสิ้น 50 คน ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการศึกษาเอกสาร สังเกตการณ์จากการเสวนาและจากการนำผลบันทึกมาวิเคราะห์แล้วนำข้อมูลย้อนกลับให้กลุ่มตัวอย่างตรวจสอบแล้วจึงสรุปเขียนรายงาน

ผลจากการวิจัยพบว่า อุปสรรคและปัญหาเชิงพัฒนาองค์กรสตรีอำเภอวาปีปทุมมี 3 ประเด็น คือ คณะกรรมการและผู้เกี่ยวข้องไม่มีความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่เพียงพอ ไม่สามารถแปลงนโยบายและข้อระเบียบสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมได้ ไม่สามารถวิเคราะห์ปัญหา แนวทางแก้ไข และวางแผนพัฒนาองค์กรอย่างมีส่วนร่วมได้

ผลจากการส่งเสริมกลุ่มตัวอย่างให้สามารถคิดวิเคราะห์ปัญหาและหาแนวทางเพื่อพัฒนาองค์กรอย่างมีส่วนร่วมตามกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม 3 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนกระบวนการสร้างสัมพันธภาพแบบหุ้นส่วน ขั้นตอนกระบวนการวิเคราะห์ปัญหา-

คือ ขั้นตอนกระบวนการสร้างสัมพันธภาพแบบหุ้นส่วน ขั้นตอนกระบวนการวิเคราะห์ปัญหา-สาเหตุแบบมีส่วนร่วม และขั้นตอนการวางแผนปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ประกอบกับการประชุมกลุ่มแบบเข้มข้น เพื่อสังเคราะห์ผลจากการจัดกิจกรรมกระบวนการเรียนรู้ 3 ขั้นตอนนี้ แล้วสามารถอนุมานได้ กระบวนการ 3 ขั้นตอนนี้เป็นรูปแบบแนวทางการพัฒนาองค์กรแบบมีส่วนร่วมที่จะทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ได้ และยังได้แผนปฏิบัติการการพัฒนาองค์กรสตรีอำเภอวาปีปทุม ประกอบด้วยแผนงาน/โครงการ 19 โครงการ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

Title: Development of Women Organizations in Wapipathum District through Participatory Process

Author: Sodsri Sriratdeejarus **Degree:** M.A.(Strategies for Development)

Advisors: Asst. Prof. Dr. Anake Silpanilmalaya Chairman
Asst. Prof. Dr. Kriengsak Praiwan Committee
Asst. Prof. Paisarn Akakul Committee

Maha Sarakham Rajabhat University, 2006

ABSTRACT

This participatory action research was aimed at (1) finding a model and guidelines for developing women organizations in Wapipathum District, Maha Sarakham Province, through participation process; and (2) developing operational plans for participation relevant to their roles and appropriate for their potentials. Subjects for this research were 50 committee members of organizations at the district levels and representatives of women's clubs. Data were collected through studying and review of related literature, observation of workshop seminars, and analysis of the recorded findings before examining by the subjects and writing a summary report.

Findings of this participatory action research revealed three constraints and problems involved in development of women organization in Wapipathum District: committee members' lack of knowledge and understanding in their roles and responsibilities; their inability to implement policies and regulations for practical results; and their inability to analyze, solve problems, and plan for participatory organizational development.

The results of promoting the subjects' skills in analyzing and solving problems led to a model and guidelines for developing women organizations through a three-step procedure of participatory action research: establishing partnership participation, analyzing problems through participation, and making participatory operational plans. The procedure was used in conjunction with intensive group meetings to analyze the results of the three-step learning procedure. This could serve as a model and guidelines for successful organizational development through participation. Moreover, the other outcome of this participatory action research is an operational plan consisting of 19 projects for development of women organizations.

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY